

Se og hjælpe ligesom Jesus

"Da han så folkeskarerne, ynkedes han over dem, for de var vanrøgtede og forkomne som får uden hyrde" (Matt 9,36).

Hovedtanke

Erfaringen med Jesu barmhjertighed motiverer hans efterfølgere til på lignende måde at hjælpe mennesker i nød.

Introduktion

"Sandheden drog gennem landet – trist til mode: 'Menneskene længes efter mig. De søger efter sandheden. Men når jeg så kommer, bliver de bange og frygter for sandheden. Jeg er så nøgen, og folk flygter ind i deres huse, når jeg går gennem gaderne'. En dag skete det, at sandheden mødte kærligheden. Den var som en farveprægtig varm kåbe, og folk løb efter den og inviterede den ind i deres hjem. Kærligheden så sandheden stå der så trist og så forbitret og begyndte at tale til den: 'Sig mig, kære ven, hvorfor er du så nedslået og bedrøvet?' Sandheden svarede kærligheden: 'Ak, jeg har det ikke godt. Jeg er gammel, og folk vil ikke, at jeg kommer ind i deres liv'. 'Det er ikke, fordi du er gammel, at folk ikke bryder sig om dig. Jeg er også meget gammel, alligevel elsker menneskene mig. Jeg skal fortælle dig en hemmelighed. Du er skræmmende for mennesker, fordi du er så nøgen. Klæd dig i min varme og farvepragt. Læg kærlighedens kåbe om sandhedens skat, så vil menneskene hilse dig velkommen. Den nøgne sandhed er for menneskene lige så skræmmende som falsk kærlighed. Vi to har brug for hinanden' ... Dette er menneskenes nød: Der findes så megen sandhed uden kærlighed og så megen kærlighed uden sandhed. Og dette er lykken: I Jesus er hele sandheden om os, verden og Gud forbundet med al kærlighed til os, verden og livet" (Axel Kühner, *Überlebensgeschichte für jeden Tag*, Neukirchen-Vluyn 2004, 294).

Faktisk er dette Jesu umiskendelige måde at komme os i møde: med kærlighed og sandhed. I denne uge ser vi på genklangen fra ægte kærlighed, der lyder i folks hjerter.

Oplevelsen af at blive værdsat

Matt 9,9-13

Hvordan viser Jesus, at han værdsætter toldereren?

Hvordan oplever jeg det?

Baggrund

Jesus overrasker ofte med sine ord og handlinger og fremprovokerer således de religiøse lederes utilfredshed. Denne gang er det hans bordfællesskab med skatteopkræverne og syndere, der vækker opsigt. De beder med rette om en forklaring. Den, der sidder til bords med sådanne mennesker, irriterer stort set alle sociale lag: fattige såvel som rige, gudfrygtige såvel som syndere ...

Jesus snor sig ikke udenom deres bebrejdelse, men forklarer sine modstandere grundlaget for sit virke: at finde og redde det fortabte. Jesus ser ikke på adfærd og funktioner, men på mennesker. Han ser ikke på "typen" skatteopkræver, men mennesket Matthæus. I guddommelig barmhjertighed viser Jesus ham respekt. Fordi også han er en Abrahams søn (Luk 19,9).

Til anvendelse

Det er velgørende for ethvert menneske at opleve en atmosfære, hvor man bliver værdsat. Hvordan kan vi skabe en sådan atmosfære? Ved at vi beslutter os for at se alle menneskers værdighed og møder dem med respekt. I mødet med dem kan vi:

- se hinanden i øjnene
- opfatte de andre som unikke
- tale anerkendende med og om hinanden
- erkende, at for Gud er vi alle lige vigtige og værdifulde
- værdsætte andres kompetencer og evner
- tale med og lytte til hinanden
- understøtte, trøste, rose og takke hinanden
- gang på gang give andre en ny chance
- tage tid til hinanden
- kalde hinanden ved navn

Til eftertanke

Trak skatteopkræverne og syndere Jesus ned på deres niveau, eller trak Jesus dem op til sig?

Trøst og nåde

Luk 4,16-22
Joh 1,16-17

Hvad menes der med "nådefulde ord"?

Hvad bevirker disse ord?

Baggrund

I en prædiken i Nazaret ved begyndelsen af sin gerning beskriver Jesus sin sendelse med et citat fra Esajas' Bog (61,1-2). Han gør det klart, at hans budskab og opmærksomhed først og fremmest gælder de fattige, svage og udstødte, der lever i elendige kår. Tilhørerne undrer sig over de *nådefulde ord*, der kommer fra hans mund.

I Johannesevangeliet understreges Jesu nådegave yderligere. Jesus bringer den *fylde*, hvorfra *nåde over nåde* modtages. Den centrale gave, der ligger åbent i Jesu fylde, er ikke en åndsgave, ikke helbredelse fra sygdom, ikke lykken. Det er nåden selv – Guds frelsende barmhertighed, hans velvilje over for menneskene.

Nåde over nåde er en egenskab ved sproget, der kan udtrykke en superlativ. Guds nåde over for sin skabning har været gældende altid. Men hos Jesus drejer det sig om stadig nye strømme af nåde. I ham er den blevet umådelig stor, og den fornys hele tiden. Guds godhed over for menneskene koncentrerer i Jesus og kommer til udtryk på mange forskellige måder.

Til fordybelse

Udtrykket nåden fremhæver i Bibelen karakteren af Guds kærlighed. Den viser på enestående måde, hvordan Gud tager sig af menneskene. Den er en gave, der tilbydes alle. Jesus personificerer nåden. Alt, hvad han betyder for os, kan sammenfattes i et ord: "Nåden".

Til eftertanke

Når vores ord ligesom Jesu ord er opmuntrende og fyldt med velvilje, har de en positiv indflydelse på andres liv. Den største gave, vi kan give vores medmennesker, er at bringe dem i kontakt med Jesu fylde af nåde.

"Dine synder tilgives dig"

Matt 9,1-6

Hvordan hænger fysisk og åndelig heling sammen?

Hvor belastende kan skyldfølelse være?

Baggrund

Jesu ord om syndernes forladelse vækker forargelse. Men han siger det ikke uden grund, for "i Palæstina var det helt almindeligt at tro, at alle sygdomme var forårsaget af menneskenes synder, og at sygdomme kun kunne helbredes, hvis menneskene fik deres synder tilgivet. En rabbinsk talemåde lyder: 'Død uden synd findes ikke og ingen pine uden lovovertrædelse.' En anden talemåde siger: ' Først når den syge er tilgivet, vil han rejse sig fra sygelejet.' Denne uadskillelige sammenknytning af lidelse og synd var en del af den jødiske tro på Jesu tid." (William Barclay, *Auslegung des Neuen Testaments*, Wuppertal 1991, 290).

Jesus mener ikke, at sygdom og synd nødvendigvis har en direkte sammenhæng. Men her viser han, hvor dette menneskes dybeste nød egentlig ligger. Hans fysiske helbredelse er tegnet på en meget dybere liggende helbredelse – sjælens helbredelse, befrielse fra skyld – som Jesu med guddommelig myndighed gør muligt med sit ord.

Til anvendelse

Kristi helbredende gerning omfatter mere end fysisk og følelsesmæssig helbredelse. Jesus længes efter, at mennesker oplever *shalom* – at være hel – som ved synden er blevet ødelagt. For Kristus er fysisk helbredelse uden åndelig helbredelse ufuldstændig. Selvom vi også engagerer os i vores medmenneskers fysiske og sjælelige ve og vel, så ønsker vi dog samtidig at se dem åndeligt raske, så de kan glæde sig over livets fylde i Guds fred og ved hans nåde og tilgivelse.

Til eftertanke

Hvordan kan vi opfylde menneskenes behov i deres helhed og dermed ændre deres liv til det bedre?

"Vanrøgtet og forkommen"

Matt 9,35-38;
10,5-8

Hvor ser Jesus årsagen til menneskenes håbløse tilstand?

Hvordan opfylder han vores behov og forandrer livet?

Baggrund

Han ynkedes over dem. Jesus så de mennesker, der blev udnyttet og holdt nede. Han overså dem ikke. Den græske betydning af ordet ynkedes/medynk er afledt af betegnelsen for kroppens vigtigste indre organer. De var for grækerne sæde for følelserne. Vi kender også til udtryk som: Jeg har sommerfugle i maven, det siger min mavefølelse, og jeg har noget på hjerte.

Medynk og medlidenhed er ikke blot følelser. I bibelsk sprogbrug er der også tale om en aktiv med-liden med og en værdsættelse af den nødlidende, som udløser den handling, der hjælper.

Enhver menneskelig nød, ethvert uopfyldt behov får Jesus til at hjælpe de lidende, til at opfylde deres dybeste længsler og til at lade dem erfare den evige frelse.

Til anvendelse

Jesus søger efter ligesindede medarbejdere, der bringer hans høst i hus. I Matthæusevangeliet 10,5-8 giver han "disse tolv" fuldmagt til at gøre undergerninger. Denne opgave kan vi også udføre i mindre målestok:

- *Helbred syge*: Lad være med at såre hinanden, hjælp til "med at finde sår og hele dem" (M. Siebald).
- *Opvæk døde*: Gå ikke død i sædvanen. Accepter ikke, at mennesker bliver berøvet deres værdighed, og at de dræbes på krop og sjæl. Overvind jeres dødsangst og syng: "Kristus er opstanden!"
- *Gør spedalske rene*: Skrid ind mod at udgrænse mennesker. Se ikke ned på den, der er anderledes. Lev sammen i respekt og mangfoldighed.
- *Driv dæmoner ud*: Giv ikke plads til onde tanker i jeres hjerter. Tilgiv hinanden. Bryd med de gamle historier. Tag ikke jer selv alt for alvorligt. Tag hellere hinanden i favn. Hold op med at ynke jer selv, hav medynk med andre.

Der fordres barmhjertighed

Matt 25,34-40

Hvordan hænger vores gerninger sammen med dommen?

Baggrund

Kongen og dommeren forklarer sin afgørelse i den sidste dom: Fadrens *velsignede* modtager riget, fordi de har øvet barmhjertighed. Opfordringen til at øve barmhjertighed – ved at give de sultne at spise og drikke, give de nøgne tøj, tage sig af de nødlidende, vise gæstfrihed – er højt prioriteret hos *profeterne* og i *Skrifterne* (Es 58,7; Ez 18,7-8; Job 22,7). Det ser ud til at have afgørende betydning i dommen, om der gøres eller undlades at gøre gode gerninger.

De *retfærdiges* reaktion på opremsningen af deres gerninger åbenbarer deres sande motiver: De øver ikke barmhjertighed af pligt eller af beregning. Deres gerninger svarer til deres indre holdning og har deres årsag i den barmhjertighed, som de selv har erfaret.

Jesus identificerer sig med de nødlidende og viser dem således uindskrænket opmærksomhed. I de *mindste brødre* møder han de retfærdige. I det nødlidende medmenneske åbenbarer han sig som den (med)lidende Kristus, der er solidarisk med dem, der er kommet i nød.

Til fordybelse

Hans samtidige beklager sig over Jesus, fordi han vil erstatte ret og orden med medfølelse og barmhjertighed til fordel for dem, der er fattige og fortvivlede. Og netop denne aktive barmhjertighed løfter Jesus op til at være målestok for Guds afgørelse i den sidste dom.

Til anvendelse

Jesus er med os i vores lidelser og styrker os. Det motiverer til, at vi tager os af andres nød. Vi kan forstå de andres bekymringer og nød (bedre) og hjælpe dem, fordi vi selv bliver hjulpet med vores egne bekymringer.

Til eftertanke

"Lykkelig er de barmhjertige" (Matt 5,7, *Neues Leben Bibel*).

Hvori består denne lykke?

Salt skal salte

Matt 5,13

I hvilken sammenhæng står dette Jesus-ord?

Baggrund

Det, der salttes, nedbrydes og rådner ikke så let. Med salt forbindes forestillingen om livsbevarende kraft. I Det Nye Testamente er salt en illustration for disciplenes opgave i verden, som er et liv og en gerning i Guds rige, der er brudt frem (ifølge Stuttgartarter Erklærbingsbibel (Stuttgartarter Erklærbingsbibel (SEB)) 1409).

Om saltet, der mister sin kraft, tænker nogle fortolkere på det Døde Havs forurenede salt, som, når det senere blev udvasket, fik en fad smag af lud. Lige så lidt som salt mister sin kraft, lige så lidt vil Jesu disciple miste deres styrke og gennemslagskraft.

"Når Jesus ikke betegner sig selv, men sine disciple, som salt, så overdrager han dem gerningen på jorden. Han gør dem delagtige i sit arbejde. Han bliver i folket Israel, men overdrager disciplene hele jorden. Alene af den grund, at saltet bliver ved med at være salt, der bevarer saltets rensende og gennemtrængende kraft, kan jorden bevares ved saltet. For sin egen og jordens skyld skal salt forblive salt, og disciplenes menighed blive ved med at være, hvad den er kaldet til af Kristus" (Dietrich Bonhoeffer, *Nachfolge*, München 1952, 64f.).

Til anvendelse

Jesus siger: *I er jordens salt* – og ikke "I skal være jordens salt". Det beror ikke på vores afgørelse, om vi vil være salt eller ej. Vi er det, om vi vil eller ej, i kraft af Jesu ord. "Den, der er ramt af Jesu kald til efterfølgelse, er ved dette kald i hele sin eksistens jordens salt" (*samme*).

Resumé

Jesus begrænser sig ikke til blot at prædike, men personificerer Guds rige med sin handlen. Han tager mennesker alvorligt og heler dem på krop og sjæl.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

1. Et ordsprog siger: "Sig mig, med hvem du omgås, og jeg siger dig, hvem du er".

Er det korrekt, at man kan kende en persons karakter på de mennesker, han omgås?

Matt 9,9-13

2. Hvordan skal ovenstående udgangsspørgsmål besvares med henvisning til Jesus?

Hvilken holdning kunne "tolderne og synderne" iagttage hos Jesus?

Matt 9,1-6

3. Hvilke følelser hos den syge kan vi aflede af den måde, hvorpå Jesus taler til ham?

I hvor høj grad har skyld hhv. tilgivelse indflydelse på helbredet?

Hvordan forholder Jesus sig til denne fysisk-sjælelige-åndelige problematik?

Joh 1,16-17

4. Hvad vil Johannes sige med sammenligningen af lov og nåde/sandhed?

Et andet udtryk for sammenligningen kunne være lov/sandhed og nåde.

Hvordan vurderer I de to sammenligninger?

Hvordan knytter Jesus sandheden og nåden sammen?

Matt 5,13

5. Jesu efterfølgere er jordens salt.

Hvilken gennemtrængende kraft afleder I for jer selv af de skriftsteder fra samtalen i dag?